

ՓՈՔՐ ԲԱՆԵՐ

1 Պատու իմ Երկրի—նե—րը Սո—սո—վեր կ'ը—նեն, Ե—ւա—ղի հա—տե—րը Լի—նե—ր կը դի—ղեն:

2 Փոքրը վայրկեանները
Թափէտ ոչինչ են,
Ընկալանքս դարերը
Լոկ անոնցմէ են:

3 Փոքրը յանցանքները
Սիրտս կ'ապականեն,
Եւ շատ մեծ մեղքերը
Ընոնցմէ կ'ընեն:

4 Փոքրը բարիքները
Հատ մարդոց կ'աղղեն,
Եւ սիրոյ խօսքերը
Հոս երկինք կ'ընեն:

ՄԵՂՔԸ ԻՈՍՏՈՎԱԿՆԻԼ

Մի յուսար թէ լստուած թողու թիւն պիտի տայ քեզի՝ մինչև որ դուն չը խոստովանիս. չէ թէ գրուած ընդհանուր խոստովանութիւն մըն է ըստնս, հապաքուներքին սրտիդ մասնաւոր խոստովանութիւնը: Վասնայի մը կամ մարդու մը միայն ան ատեն խոստովանելու ես, երբ որ անոնց դէմ յանցանք մը ըրեր ես: Եւ մասին, թէ որ մարդու մը դէմ յանցաւոր ես, հաշտութիւն ըրէ անոր հետ, ու անոր դէմ ինչ և իցէ ըրած բանիդ համար իրմէն ներսում խնդրէ: Եղիւ մտքի տէր ըլլալու վըկայութիւն մըն է, թէ որ սխալմունք ընելուդ համար կրնաս ուրիշէն ներսում խնդրել: Երբոր սիրտը չնորհէ ինչէ, անիկայ քեզ կ'առաջնորդէ թէ խօսքով և թէ գործքով ըրած ինչ և իցէ մեասիդ համար փոխարէն հատուցում ընել տալու որ և իցէ քու ընկերիդ դէմ. ու դուն չես կրնար յուսալ թէ Լստուածն ներում պիտի գտնես՝ մինչև որ մարդոց չնրես, ու հիմա քեզի հետ թշնամի եղողներուն հետ հաշտուելու պատրաստ եղած չըլլաս: Եսիկայ զեղեցիկ յատկութիւն մըն է ճշմարիտ Վրիստոնէի մը մէջ: Ես եւ թէ Վատ, Յովհաննէս Վէստին (որ Եղեղիական Եկեղեցիին երեւել մէկ Վաշտոնեան էր) իր քարոզ տալու համար ըրած ճամբորդութիւններուն մէջ շատ ատեն իրեն աղէկ սպասաւորութիւն կ'ընէր իր ունեցած ծառան, որ նաև շատ կը սիրէր զինքը, ու կարծեմ թէ պատրաստ էր մինչև անգամ անոր համար մեռնելու: Բայց և այնպէս շատ կամակոր ու յամուռ բնաւորութիւն մը ունէր, ու Վատ Վէստին կարելի է որ ամէն ատեն նոյն անուշութիւնով չըլլարուեր հետը: Ենգամ մը ըսաւ աս իր ծառային, «Յովսէփ, աս նամականք տար նամակատունը»: «Բարոզէն ետքը կը տանիմ, տէր»: «Հիմա տար, Յովսէփ», ըսաւ Վատ Վէստին: «Կ'ուզեմ որ քարոզմանի ընեմ, տէր, ու պաշտօնէն ետքն ալ բաւական ատեն կայ նամակատունը հասնելու»: «Ենչու չիմա երթալդ կ'ուզեմ, Յովսէփ»: «Ես չեմ երթար հիմա»: «Չես երթար»: «Չէ, տէր»: «Ուրեմն ալ իրարմէ պիտի զատուինք», ըսաւ Վատ Վէստին, «Հատ աղէկ, տէր»: Իրիկունը պառկեցան, երկուքն ալ առտուանց կանուխ ելան, ու Վատ Վէստին իսկոյն խօսք բացաւ նորէն ան կամակոր մարդուն ու ըսաւ, «Յովսէփ, ըսածիս վրայ մտմտացիր, այսօր ինքն թէ իրարմէ զատուինք»: «Հրաւմեքս»: «Հիմա պէտք է որ զատուինք»: «Գուն զիտես»: «Երբեւն կը խնդրեն իղի, Յովսէփ»: «Չէ, տէր»: «Չէ»: «Չէ, տէր»: «Ուրեմն ես չեմ կը խնդրեն իղի, Յովսէփ»: Խեղճ Յովսէփը իսկոյն կակուղցաւ, ու շուտ մը հաշտուեցան: Երբոր անգամ մը Լստուածոյ չնորհք սիրտը մտնէ, մարդս պատրաստ ըլլալու է ուրիշ մը ըրած մնասին համար ներում խնդրելու: Ուրեմն թէ որ մէկու մը դէմ բան մը ըրեր ես, ձգէ քու ընծադ սեղանին առջև, ու քնն անոր հետ հաշտուէ, ետքը եկող ու Լստուածոյ հետ հաշտուէ: Գուն մեղքը Լստուածոյ խոստովանելու ես: Եկեղեցութիւնով ու խոնարհութիւնով ըրէ: Գուն չես կրնար ամէն մէկ յանցանքդ յիշել, բայց

մէկը մի ծածկեր: Թէ որ մէկ հատ մը ծածկես, անիկայ աղացքի քար մը պիտի ըլլայ քու վիզիդ կապուած՝ քեզ դժուարին ամենէն խորունկը ձգելու համար: Խոստովանէ թէ բնութիւնդ անարդ, գործքդ չար է, թէ քու մէջդ բարի բան մը չկայ: Խոնարհէ կրցածիդ չափ Լստուածային չնորհաց արժողին պատուանդանին տակը, ու խոստովանէ որ դուն թշուառական երեսէ ձգուած մըն ես՝ թէ որ Լստուած ք'ըն չողորմի:

ՄԵՌԵՆԵԼՈՒ ՊԻՏԵՆԻ ԶՀՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Լստուածոյ խօսքին հիմնական սկզբունքներուն վրայ է որ պէտք է մեռնել, թէ որ մեր վախճանը խաղաղութիւն ըլլալ կ'ուզենք: Կրնանք ջանք ընել մեզի հաճոյ եղած բաներով ապրել, բայց չենք կրնար Վրիստոսը ու փրկութեան ձրի ըլլալը ցուցնող հիմնական ճշմարտութիւններէն ուրիշ բանով մը միտարարութեամբ մեռնել: Պըզը եպիսկոպոսը շատ խորունկ մտածող մարդ մըն էր, ու «Ենալոճի» (Վերաբանութիւն) անունով գիրքը գրեց, որն որ իբրեւ փիլիսոփայ Լստուածաբան իր երեւել մէկ ըլլալուն յիշատակը մշտաւ թողուց. բայց բոլոր իր ուսումը, փիլիսոփայութիւնը, կամ Լստուածաբանական գիտութիւնները իր մահուան անկողինին վրայ իրեն խաղաղութիւն մը չտուին: Կ'ըսուի որ թէպէտ այնքան բանի գրած էր, բայց ան կէտին շատ երկբա եղեր էր, ու Լստուածոյ ու զորմութեանը վրայ տաքաւորուելու շատ փորձուեր էր: Իր ունեցած վախիւր բացաւ իր մատրանապետին, որն որ իսկոյն ըսաւ, «Տէր իմ, դուն մոռցեր ես թէ Յիսուս Վրիստոս փրկիչ մըն է»: «Հիմարիտ է», պատասխան տուաւ, «բայց ինտոյ գիտնամ թէ Եսիկայ ինքն համար փրկիչ է»: «Տէր իմ», պատասխան տուաւ մատրանապետը, «գրուած է թէ Ես որ ինքն կու գայ, բնաւ դուրս պիտի չհասնեմ»: «Ո՛հ», ըսաւ եպիսկոպոսը, «ատ տեղը հազար անգամ կարդացեր էի, բայց բնաւ հիմա կուան պէս տեսած չէի անոր գեղեցկութիւնը: Եսիկայ հերքէ է, ալ ուրիշ բանի կարօտ չեմ»: Ու շատ չանցած մեծ խաղաղութիւնով ննջեց:

ԱՄԵՆԵՆ ԶԱՐԻՆ ՀԱՄԱՐ ՅՈՅՍ

Մարի պատմութեանը պէս իրողութիւնները նոր չեն, բայց աս անցած մէկ երկու տարիներուն միջոցը պատահած հարիւրաւոր օրինակներուն հաւասար չկայ Վրիստոնէութեան տարեգրութեանը մէջ: Թէ որ մէկու մը դարձի գալուն վրայով յուսահատելը երբեք մեղք է, մասնաւորապէս անանկէ հիմա: Փիլատէի ֆիլանկիոյ եկեղեցական մը շօն փողոցի ժողովին մէջ պատմեց թէ իր քաղաքին մէջ միաբանական աղօթքի մեծ ժողովներուն մէկուն մէջ, քիչ մը առան առաջ խնդիր մը եկաւ բանտի մը մէջ եղող յանցաւորներուն մէկէն իրեն համար աղօթք ընելու: Եսիկայ իր առանձին արգելանքին մէջ Լստուածաշունչէն և Սուրբ Հոգիին աղեցութենէն զատ խրատ տուող մը չունենալով՝ արթնցեր ու մեղքերը ճանչնալով իր

Լստուածն զատապարտութեան արժանի ըլլալը զգացիր էր: Մէկ երկու շաբաթէն ետքը դարձի բերող չնորհքին վրայով իր չնորհալարութիւնը կարգացուեցաւ նոյն ժողովին առջև: Լստուածութիւնը ընողը իր մէկ սկեպտիկեան ճանչնողը կը համոզէր որ աս դէպքին գերբնական ըլլալը բնական է. մարդը ուրացաւ ատ իրողութիւնը. պատմողը հրաման մը առնելով դարձի եկող բանտարկեալին քովը գնաց: Երկաթէ դուռը իր վրայէն գոցուեցաւ նեղ արգելանքին մէջ ու երես երեսի ան մահապարտին հետ միասին նստան. բայց անոր փայլուն աչքը տեսածին ու իր հուանդուն բարեւ լսածին պէս զգաց թէ անիկայ Լստուածոյ զակի մը առջևն է: Մարդը ըսաւ թէ, «Ես հոս դուրսը աշխարհին մէջ երբեք եղածէս աւելի երջանիկ եմ, ու անանկ կ'ըզամ որ իբրեւ թէ երբեք հոս եղածիս պէս հոս երջանիկ պիտի չըլլամ: Հոս մարդիկ զիս պիտի ցուցնեն իբրեւ վատահամբաւ ու բանտէ կամ յանանկ Մէկու մը բայց հոս ես միասին եմ անանկ Մէկու մը հետ որ բնաւ չնախատեր իս, որ բոլոր իմ յանցանքներս Երեւեքը Երեւումը քէն հեռու եղածին չափ հեռացուց իղմէ: Իմ ուրախութիւնս իմ մէջս տանիլ կրցածէս աւելի է, ու ես քարէ պատէն իմ աջ ու ձախ կողմս եղող բանտարկեալներուն ըսած եմ, ու անոնց տեղ ալ ցուցուցած եմ ամէն օր որ իրենց Լստուածաշունչին մէջ կարգան: Սուրբ Հոգիին ան միայնիկ բանտարկեալին հոգիին վրայ ըրած աս շարժումին արգելները շուտով տեսնուեցաւ 30ի չափ բանտարկեալներուն արթննալով, ու ընցմէ 14ը արգէն յուսալից կերպով դարձի եկած են:

ԱՂՕԹԵԼ ՈՒ ԱՊՐԵԼ

Ես որ պէտք եղածին պէս աղօթք կ'ընէ, պիտի ջանք ընէ ըրած աղօթքին պէս ապրելու: Ես որ կրնայ մեղքի մէջ ապրել, ու աղօթքի սովորական պարտաւորութիւնները կատարել, բնաւ պէտք եղածին պէս աղօթք չընէր: Հիմարտապէս աղօթատէր հոգի մը, բոլորովին անհամաձայն է որ և իցէ մեղք սիրելու կամ պահելու հետ:

ՏՂԵՅՈՅ ՀԵՄԵՐ

“ԴՄ ԸՆԿԵՐՍ ՈՐԷ”

Բնիկ բառը Լստուածաշունչին մէջ չէ թէ միայն կը նշանակէ մէկու մը ծանօթ եղող, հապա նաև կը նշանակէ օգնութեան կարօտութիւն ունեցող. անիկայ կը պարունակէ ան ամէն ուրուն որ բարիք ընելու պատահութիւն ունինք: Ես ընդարձակ նշանակութիւնովն է որ մեր փրկիչը ան բառը գործածեց, երբոր պատուիրաններուն վրայով իրեն հարցնող ան օրինական հրեային ըսաւ թէ Եսալին ու մեծ պատուէրն է սիրել զԼստուած բոլոր սրտով, ու երկրորդը սիրել մեր ընկերը մեր անձին պէս: Սատ. Ի. 35—40: Ուրիշ ատեն մը երբոր մէկը ըսաւ անոր, «Վարդապետ՝ ինչ ընեմ որ յաւիտեական կեանքը ժառանգեմ»: Ու երբոր Յիսուս աս սիրոյ օրէնքը անոր

յիշեցուց, ու մարդը ինքզինքը արգաքանկու համար Յիսուսին ըսաւ, «Բայց իմ ընկերս ո՞վ է»: Յիսուս գեղեցիկ առակ մը ըսաւ անոր, որն որ Վաւկասու Լեւտարանին Երգչախումբը կը զանուի, մարդու մը վրայով, որ Երուսաղեմէն Երեքով կ'երթար: Շամբան լեռնային ու ամայի երկրէ մը կ'անցնէր, ու իր ճամբորդութեանը մէջ մարդը աւազակներու ձեռք ինկաւ, որոնք անիկայ անանկ ձգեցին մերկ ու վերաւորուած, ու ինքզինքին օգնելու անկարող: Երբոր աս խեղճ մարդը հոն ինկած էր, Վաւկասայ մը անցաւ քովէն, ետքն ալ Վաւկասի մը. բայց անոնք չօգնեցին անոր: Ու ետքը Սամարացի մը եկաւ, ու զթաւցաւ անոր: Փաթեց անոր վերքերը, տարաւ անիկայ ապահով տեղ մը ու հոգողութեանը յանձնած մարդուն խոստացաւ ծախքը վճարելու:

Երբոր մեր փրկիչը առակը պատմեց, ըսաւ. «Ես իրեքէն որքեզի կ'երեւայ ընկեր ըլլալաւազակներուն ձեռքը իյնողին»:

Կարծեմ թէ բոլոր անիկայ կարգացող տղաքը կարող պիտի ըլլան մարդուն ըսածը ըսելու: Բայց թէ որ չը կրնան, տեղը բանան, ու թոյլ նաև Յիսուսին անոր ինչ ըսելը գտնեն Ղուկ. Ժ. 37 համարը կարդալով:

Ու հիմա թէ որ ձեռք մէկը խորհի ան մարդուն հետ թէ Սամարացին ծանօթ ընկերի մը պէս գործեց, ու թէ փրկիչը անոր վարմունքին հաւանցաւ, ուրեմն ձեռք կանոն ըլլայ ձեր կարողութեանը չափ ամէն կարօտ եղողներուն օգնելու:

Տղաքն ալ մեծ մարդոց պէս կրնան բարիք ընել: Ու շատ աւելի աղէկ է պղտիկուց բարիք ընել սորով: Եւելի զիւրին է բոլոր ձեր կեանքին մէջ բարիք ընել թէ որ տղայութենէ սխիթ ընելու:

Կ'ուզեմ որ ամէն մանչ ու աղջիկ տղայ երկնային իմաստութիւն ունենալու համար աղօթք ընեն, ու Յիսուս Քրիստոս անունով և Եսոր համար որդիին Վրիստոնէայ տղոց պէս ապրելու: Կ'ուզեմ որ աղօթք ընէք որ դուք կարող ըլլաք Լստուած սիրել ձեր բոլոր սիրտով, ու ձեր ընկերս ալ ձեր անձին պէս:

ՄԱՀԱԳՈՅԺ

Համառօտ Կենսագրութիւն Պահճեմէ Սիւնեան Պարոն Սիւրբէն:

Պահճեմէի Լեւտարանական Հայոց Եկեղեցին շատ չընէր որ իրեն խիստ օգտակար անգամներէն մէկէն բաժնուելուն վրայ ողբալու պարտաւոր եղած էր: Սիւրբան Պարոն Սիւրբէն որ տեղացիներուն մէջ սովորաբար Եսոր կոչուած էր, տարիներով Վրիստոնէի համար հաւատարմութեամբ աշխատելէն ետեւ իր հանգիստը կանչուեցաւ, «ցորենի խուրձերուն դէզին պէս» որ իր ժամանակին կը դիւղուի: (Յոր. Ե. 26): Ինքը Պահճեմէի Լեւտարանական դպրափարնիք ընդունողներուն մէջ առաջիններէն էր, ու բոլոր ան կողմերը պատուաւոր անձերէն մէկը Սիւնեան մակառայնալ կարապետ Չորպահան եղալը, ու Նարեկաց ու սրամիտ անձ մը և ուրիշներուն վրայ մեծ ազդեցութիւն բանեցնելու կարող ըլլալուն յարատեւ ու արտաքին կարգի ջանքեր եղած էին իր առջի դաւանութեանը վերադարձնելու: Բայց մեզի աւելի հաճելի պիտի ըլլայ ան անցաւ բռնական ու անիրաւ գործերուն վրայ վարադոյր ձգել, որոնք աս ծերունի անձին վրայ կատարուեցան, չէ թէ ուրիշ յանցանքի մը համար բայց միայն իր խղճմանքէն բնաւ ապուած ըլլալուն Տէր Յիսուս Վրիստոնէի հետեւի Լեւտարանին մէջ ցուցուածին համաժամ: Եւազոյն գաղափար մը կը տիրէ հիմա Պահճեմէի

